

68 වර්ෂය - ශ්‍රී. බු. ව. 2557

2013 සැප්තැම්බර් 19

බිහර කලාපය

805 මාසික ධර්ම පත්‍රිකාව

අයං වස්සාන කාලෝ

ගල්කිස්ස ශ්‍රී ධර්මපාලාරාමය සහ කතරගම උපාලි ධර්මශ්‍රමාධිපති
ශ්‍රී සුමංගල විද්‍යාවතංස - මහා මහෝපාධ්‍යාය
අග්ගමහා පණ්ඩිත අතිපූජ්‍ය කොටුගොඩ ධර්මමාලාස අනුනායක
ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසිනි

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස

“ අනුභානාමි හික්ඛවේ වස්සානේ වස්සං උපගන්තුං. ද්වේමා හික්ඛවේ
වස්සුපනායිකා පුරිමිකා ව පච්ඡිමිකා ව අපරජ්ජුගතාය ආසාල්හියා පුරිමිකා
උපගන්තබ්බා. මාසගතාය ආසාල්හියා පච්ඡිමිකා උපගන්තබ්බා. ඉමා ඛෝ
හික්ඛවේ ද්වේ වස්සුපනායිකා. ”

මහා වග්ග පාලියෙහි සඳහන්වන පරිදි: ඇවැත්නි මහණෙනි, ඔබ
වහන්සේලා වස්සාන ඉර්තුවට අයන් සිටී මාසය තුළ එක් තැනෙක වාසය
කිරීම එනම් “ ඒකට්ඨානිය” පුත්‍රිපදාව සමාදන් විය යුතු ය. එය
දෙවැදැරුමේ ය. ඇසළ පුර පසළොස්වක් පොහෝදා (පුලි) විනය කර්ම
කොට පසු දින වස් සමාදන් විය යුතු ය. එය පෙර වස් සමාදන්වීම වශයෙන්
දක්වා ඇත. බැරි වෙලාවත් අසනිපයක් හෝ වෙනත් නො වැළැක්විය
හැකි බාධාවක් නිසා වස් සමාදන් වීමට නො හැකිවූයේ නම් ඊළඟ පොහෝ
දින එනම්: නිකිණි පුර පසළොස්වක් පොහෝ දා (අගෝස්තු) වස් සමාදන්
විය යුතු ය. එය පසු වස් සමාදන්වීම වශයෙන් දක්වා තිබේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයෙන් දෙ මසකට පසු එනම්
ඇසළ පුර පසළොස්වක් පොහෝ දා දම්සක් පැවතුම් සුත්‍ර දේශනාව
පවත්වා පස්වග මහණුන් ප්‍රමුඛ දහඅට කෝටියක් දිව්‍ය බුහුම නාග
සුපර්ණාදි අතිවිශාල සංඛ්‍යාවකට ධර්මාවබෝධය ලබාදුන් සේක. අනතුරුව
එම ඇසළ පුර පසළොස්වක් පොහෝ දින පටන් වස් තුන් මාසය බරණැස
ඉසිපතන මීගදායේ නේවාසිකව සිට වස් පවාරණයෙන් පසු තම ශ්‍රාවක
සහ පිරිස ධර්මදුත සේවාව සඳහා -

“වරට හික්බවේ වාරිකං බහුජන හිතාය² බහුජන සුඛාය අත්තාය හිතාය සුඛාය ලොකානුකම්පාය” යනුවෙන් නවතම ධර්මය ලෝකයාට බෙදාහැරීම සඳහා පිටත් කරවූ සේක.

වස්සාන සමය ගැන බණ පොත පත අනුව බලන විට පැහැදිලි වන්නේ දඹදිව වස්සාන සෘතුව හික්කුන් වහන්සේලා විවේකීව එක් තැනක වෙසෙමින්, හුදෙක් බණ භාවණාව සඳහා ම එකී තෙමස ගත කිරීමට වෙන්කර ගෙන තිබුණ බවකි. දඹදිව සෘතු ගුණය - දේශගුණය භාර මාසයෙන් භාර මාසය නිසි පරිදි වෙනස් වේ. හේමන්ත - ගිම්හාන - වස්සාන යනු ඒ සෘතු තුන යි. වස්සාන සමය තුන් මාසයක් ගතකිරීම බණ භාවනාවට යොදා ඉතිරි මාසය එහි ප්‍රතිඵල නෙලාගනු පිණිස කුසල් වඩාගැනීමට වෙන්කළ මාසය වශයෙන් දැක්විය හැකි ය. එය කඩින පිංකම් සිදුකරන විවර මාසය වශයෙන් පොදු මහජනතාව විසින් සලකනු ලැබේ.

බුද්ධ කාලයෙහි වස්සාන භාර මාසය නිම වූවායින් පසු නොවැම්බර් මාසයේ සිට වැස්ස නවති. කෙමෙන් පොළවේ තෙත ගතිය සිඳෙන අවස්ථාවේ ගොවිහු වී - කඩල - මුං අට - කුරක්කන් - තිරිඟු - ඉරිඟු ආදී ධාන්‍ය වර්ග වගා කෙරෙති, හේමන්ත සෘතුව එනම් ජනවාරි පෙබරවාරි මාර්තු වන විට ධාන්‍ය වර්ග කපා කොටා නෙලා ගෙවල් වල තැන්පත් කර ඒ එක්කම ඊළඟ මාස දෙක තුන තුළ එල නෙලාගත හැකි කහ - උඳු - සුදුරු - කොත්තමල්ලි - අබ - සුදුළුණු - රතුළුණු ආදී හෝග වර්ග වගා කෙරෙති. ඉන්දිය ජන සමාජය ආහාර පාන වලින් පෝෂිත බවට පත්වූයේ මෙයාකාරයෙනි. මේ අතර එළවළු - පළතුරු - අල - පලාවර්ග ද වගාකිරීම ඔවුන්ගේ දෛනික වාරිතියක් විය. ගිම්හාන සෘතුව ආරම්භ වන්නේ මාර්තු මාසයේ අග භාගයේ සිට යි. එය උෂ්ණාධික කාලයකි. එම වකවානුව ඔවුන් ගෘහ පිවිතයට අයත් අනෙකුත් ගෙවල් දොරවල් සාදාගැනීම් ආදී කටයුතු වලට යොදා ගත්හ.

වස්සාන සමය වැසී ගතියෙන්ම ගෙවෙන බැවින් එම කාල පරිච්ඡේදය පිනට දහමට - දන් පහන් දීමට යොදා ගත්හ. හික්කුන් වහන්සේලා වස්සාන සමය තුළ සුදුසු ආරාමයක - පන්සලක විවේකස්ථානයක හෝ අනතුරු රහිත කැලෑ ප්‍රදේශ වල නේවාසිකව තනිකරම භාවනාවටම කාලය යොදාගත්හ. මේ නිසා උන්වහන්සේලාට ආධ්‍යාත්මික දියුණුවට අදාළ කටයුතු කරගැනීමේ පැහැදිලිම වකවානුව වූයේ වස්සාන සමය යි. මේ වස් කාලය ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂය ම හුදෙක් පිනට දහමට ම යොමු කරන ලද කාල පරිච්ඡේදයක් වූයේ එම නිසා ය. දැනුදු ලංකාව - මියන්මාරය - තායිලන්තය - කාම්බෝජය - ලාඕස් - චීන - ජපන් - කොරියා - මොන්ගෝලියා ආදී රට රාජ්‍ය වල වෙසෙන මහායානික - ථේරවාදී හික්කුන් වහන්සේලා වස්සාන සෘතුව තම තමන්ගේ රටවල අනාදිමත් කාලයක සිට පැවතගෙන ආ ආවේණික වාරිතානුකූලව - සිටිත් විටිත් වලට අනුව වස්සාන සමය ගත කරනු ලැබෙත්, මෙරට අපේ දායක භවතූත් හික්කුන් වහන්සේලාට වෙනදාටත් වඩා දැඩි ඕනෑකමකින් සිව්පසයෙන් උපස්ථාන කරන අතර පන්සල් වෙහෙර විහාරස්ථාන අලුත්වැඩියා කරනු ලබන්නේ ද බෙහෙවින්ම වස්සාන සමයේදී ය.

භික්ෂුන් වහන්සේලා ද වෙනදාට වඩා දැඩි ආයාඡයකින් යුතුව උදේ - දවල් - සවස බුද්ධ වන්දනාව කිරීම - අළුයම සහ රාත්‍රියෙහි ප්‍රථම යාමය ඉක්මෙන් ම මෙෙත්‍රි භාවනාදියෙහි යෙදෙති. තමනට පහසු පරිදි ත්‍රිලක්ෂණ භාවනා - සතර සතිපට්ඨානයෙන් තෝරා ගත් ධර්ම කරුණු අනුව භාවනා කරන්නේ ද මෙම වේලාවන් වෙන්කර ගෙන ය. සීලය සහ ගුණ වඩන බණ භාවනාදිය තව කෙනෙකුට ඇඟවීම - දැක්වීම දැන උගත් භික්ෂු ප්‍රතිපදාව නොවේ. ගුණය - සීලය රැකෙන්නේ අන් අයට නො ඇඟවා වඩා වර්ධනය කරගත් තරමට ය. එයට හේතුව තමන්ගේ ගුණ - තමන්ගේ බණ භාවනාදිය - තමන්ගේ වත් පිළිවෙත් අන් අයට ඇඟවන්නේ ලාභයක් - ප්‍රශංසාවක් - ප්‍රයෝජනයක් - කීර්තියක් - හොඳ නමක් - නැත්නම් තමන් ඉස්මතුව පෙනී සිටීමේ බලා පොරොත්තුවෙනි. එවිට එය තෘෂ්ණාවට ම අයත් බරපතල ක්ලේශ ධර්මයක් වන්නේ ය. එනිසා ම අපේ පැරණි ටේරවාදි ආචාර්යවරයාණන් වහන්සේලා අපට පෙන්වාදි ඇත්තේ ඉහත සඳහන් කළ අයුරින් ගුණ ධර්ම සුරැකීමට ය. එයට ඉඳුරා ම පටහැනිව දැන් දැන් කටයුතු කරගෙන යන බවක් අපේ දැන උගත් ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයට ම වැටහී ඇතුළුව සැකයක් නැත.

ගුණ ධර්ම සුරැකීමේ අගය පැහැදිලි කරන කදිම කතා පුවතක් විගුද්ධිමාර්ගයෙහි ධුතාඛිග නිද්දේසයෙහි දැක්වෙයි. මිහින්තලා විහාරයෙහි එදා අති විශාල සහ පිරිසක් වැඩසිටිය හ. ඔවුන් වහන්සේලා අතුරින් ලෙන්, ගුහා, කුටි ආදියෙහි වෙසෙමින් බණ භාවනාවට ම සිත යොමු කළෝ බොහෝ වූහ. එහි එක් ආචාර්ය වරයාණන් වහන්සේ නමකගෙන් පැවිද්ද ලබා ගෙන අධ්‍යාපනය ද නිම කොට වත පිළිවෙතට නැඹුරු වූ දෙනමක් වූහ. එයින් එක නමක් මිහින්තලයේ ම කුටියක වෙසෙමින් ධුතාඛිග වඩන්නට පටන්ගත්තේ ය. අනෙක් සහෝදර භික්ෂු නම අනුරාධපුර ටුපාරාම විහාරයෙහි ධර්ම විනයධර වතුර දේශකයාණන් වහන්සේ නමක් වශයෙන් ප්‍රකටව සිටියේ ය. වසර කිහිපයකට පසු උන්වහන්සේ දිගාවැව - මාගම - සිතුල්පව්ව ආදි ප්‍රදේශවල ද කලින් කල විසූහ. එතුමෝ කලකට පසු අනුරාධපුරයට පැමිණ තම මිත්‍ර තෙරුණ් දැකීමට මිහින්තලයට පැමිණියේ ය. එහි විසූ සහෝදර භික්ෂුව උන්වහන්සේ තමන්ගේ වැඩ සිටි කුටියට කැඳවාගෙන ගොස් එහිම නවාතැන් සලසා දුණි දෙදෙනා වහන්සේ ම සේල වෛතසය හා අඹතලා වෙහෙර වැඳ පුදා පැමිණ වත් පිළිවෙත් කොට රාත්‍රි නින්දට වන්හ. මිහින්තලා වාසි සහෝදර භික්ෂුව තැන්පත්ව අරමිණියා ගොතාගෙන වාඩි වී භාවනානුයෝගිව ම සිටියේ ය. සහෝදර තෙරණුවෝ ද එසේම එක්වරම නින්දට නොවැටී බොහෝ වේලාවක් භාවනා කරමින් සිට නිදාගත්තේ ය.

මධ්‍යම රාත්‍රියෙහි විදුලි කොටන ආලෝකයෙන් ආගන්තුක සහෝදර භික්ෂුව දුටුවේ තමන් වහන්සේ නින්දට වැටුන ද සහෝදර භික්ෂුව නො නිදා හිඳගෙන ම වැඩ හිඳින බව යි. පශ්චිම යාමය ආරම්භ වෙත්ම, එනම් රාත්‍රි තුන පමණ වන විට නැවත විදුලි කෙටිම නිසා ඇහැටි බලත් ම නේවාසික සහෝදර භික්ෂුව හිඳගෙන ම වැඩසිටියේ ය. මෙය දැක ටික වේලාවකින් “ ස්වාමීනි සහෝදරයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ නේසප්පිකාඛිගය නම් වූ නොනිදා ගත කිරීමේ ධුතාඛිගය රකින කෙනෙක් දැයි විමසීය. අවුරුදු පහළොවක සිට -

පිට දිගහැර නො නිදා නේසප්පිකාභිගය නමි වූ දුෂ්කර ප්‍රතිපදාව රැකගෙන ආ නේවාසික හික්කුළු තමා එවන් ධුතාභිගයක් නොරකින බව නො පෙන්නවිත් තම උදාර ගුණය තම සහෝදරයන් වහන්සේටවත් ඇඟවීමට අකමැතිව වහා පිට දිග හැර නිදාගත්තේ ය. “මම මෙබඳු අසිරු ධුත ගුණයක් රකින්නේමැයි” ඇඟවීමට උන්වහන්සේ අකමැති වූහ. මේ ගුණ පුරුණ උතුමන්ගේ ස්වභාවය යි. තම මිතුරා දිනකින් දෙකකින් ගිය සසු උන්වහන්සේ නැවතත් අර ප්‍රතිපදාව සමාදන් වූහ. මෙම කටා ප්‍රවෘත්තියෙන් පැහැදිලි වන්නේ කවර කෙනෙකුට වුවද තම ගුණය, තම සිලය, තම ප්‍රතිපදාව නියම උතුමෝ නො පෙන්නවන බව යි.

මතු සම්බන්ධ යි !